

Občni potopi starih in novih dnij.

Spisal dr. **Simon Šubic**, profesor na vseučilišču v Gradcu.

veto pismo in povesti mnogoterih starih ljudstev nam pripovedujejo o nekem občnem potopu take moči in take obširnosti, da bi mu skoraj ne bilo verjeti, ako bi se ne ujemale čudovite pripovedi o njem. Ker v tistih starodavnih časih ljudje še niso poznali vseh dežel naše zemlje, menili so, da je vsa zemlja potopljena videči, da je vsa njih okolica pod vodo. Od tega mnenja prihaja tudi ime: »vesoljni potop«.

Geologi, kateri se pečajo s spoznavanjem in preiskovanjem skorje zemlje naše in njenih izprememb po notranjem in zunanem obrazu, držali so se dolgo časa tistih mislij, da bi bile v teku brezštevilnih stoletij ponavljale se po zemlji grozovite prekucije, pred katerimi je vse, kar raste in živi, hipoma ginilo. Ko se je zopet pomirilo površje suhe zemlje, tedaj je po takih mislih nastopalo novo in precēj izpremenjeno rastlinsko in živalsko stvarjenje. V zadnjih časih pa so se prirodoznanci največ odpovedali tem mislim ter se spoznavajo zdaj k drugi veri trdč, da niso nikdar na zemlji izpremembe hipoma nastopale, ampak da se je kakor še dandenašnji pred našimi očmi vse sčasoma izpreminjalo po zemeljskem površji. Kakor razlaga Charles Lyell v svoji leta 1830. na svetlo dani knjigi (»Principles of geology«), dosegla je zemlja sedanje rastlinske in živalske oblike svoje s počasnim in mirnim razvijanjem ne pa s hipnimi prekucijami. Čas mu pomaga razlagati vse — kakor pozneje Darwinu — kar se je kdaj preobličilo med stvarmi na zemlji.

Katera teh mislij resnici bolje ugaja, tega tukaj ne bomo določevali, veliko pa ne bomo zadeli v stran, ako si posnamemo obraz zemeljskih dogodeb po tistih izpremembah, katere nam kaže zanesljiva zgodovina; in ta zgodovinski obraz nam ne izkazuje samó polagoma nastopajočih izprememb, ampak po nekoliko, akoravno redkeje, hipoma in nenadno naključene prekucije.

Ako smemo zaupati zdravim očem, moramo sèm prištevati strašne viharje po morji in po suhem in vulkanske moči, katere so n. pr. v Ameriki hipoma vzdignile iz ravnine hrib imenovan Popocatepetel — če se ne motim — kakor nam pripoveduje Aleksander Humboldt v svojem »Kosmosu«, — ali potres zemlje, kakor je bil tisti strašanski potres, ki je hipoma razdejal mesto Lisabon; — vse te in

druge dogodbe te vrste se morajo prikladati ónim nenadnim silovitim prekucijam, katere delajo še celó v prekratkih zgodovinskih dnéh hipno izpremembro po zemlji. Iz tega, da take hipoma nastopajoče prekucije ne obsežajo vsega zemeljskega površja, ampak tukaj in tamkaj kakšen mal kos zemlje, iz tega ni pripuščeno sklepati, da bi v prazgodovinskih časih ne bile sezale veliko veliko dalje krog sebe. Takrat, ko še zemeljsko površje ni bilo toliko utrjeno in ko notranje moči pod šibko skorjo naše zemlje niso bile toliko ukročene, raztezale so grozovite prekucije lože sile svoje dalje po okolici. Káj tácega se je pokazalo še celó l. 1883. pri Krakatavski prekuciji, katero si hočemo posebno vzeti v spomin; segla je tako daleč na okrog, da se je čutila krog in krog svetá! — Pri tem pa ni pozabiti, da je treba poročila iz starodavnih časov, kar se tiče razširjevanja kake prikazni po svetu na okoli, drugače ceniti kakor dandanes, ker ljudstva takrat še niso poznala vseh krajev in dežel na zemlji in so rada sodila po tem, kar se je dogajalo po znanih njih okolicah, češ, da se to godí po vsem svetu.

Z ozirom na omenjene nenadne prigodbe in strahovite prekucije tudi nobena denašnja znanost nima pravice upirati se in tajiti izprememb na hip, ker ne poznamo še korenin tistega pripravljanja, iz katerega se za nas nepripravljene vzdigujejo viharji po morji in po suhem, ognjebluvni prikazi in potresi, ter sodimo, da je ta ali óna prikazen stopila nenadno in hipoma na dan. Ne poznamo pa tudi ne mej tistih močij ali sil, katere ženó take prekucije pred seboj, tedaj nam dozdej ni mogoče poprej presoditi, ali utegnejo nastopiti take izpremembe tako nenadno in tako silno, da bi poškodovale človeške naselitve in celó trdna tla zemlje, na kateri prebivamo. Torej nobena denašnja znanost in učenost ne more rêči, da bi v nekdanjih starodavnih časih ne bile dogajale se nenadne dogodbe kakor kakšni občni potop, kateri je na široko pokončal vse, kar je človeku k življenju potrebnega. Torej tiste pripovedi o silovitih izpremembah, razširjene med toliko ljudstev od prazgodovinskih časov do nas, nadomeščujejo skrivnega in svarilnega preroka, kateri nas opominja, da se tudi na trdna tla naše zemlje ni zanašati, da bi se kdáj ne odprla in ne pogoltnila, kar je človek s trdom in potom obraza svojega postavil si stanišč po večjih in manjših naselitvah.

Meseca avgusta leta 1883. zgodil se je na Sundaških otokih tako veličansk občni potop, da ga po resnem razsojanji smemo primerjati z vesoljnim potopom starega zakona; potop's tako grozovitimi prekucijami, da so po mnogih otocih in po primorskih okrajinah vsi ljudje do zadnjega poginili. Od tega silovitega potopa, ki je tako

osupnil ljudi, da ni bilo misliti na nobeno pomoč, poginilo je s pridelki vred nad štirideset tisoč oseb. — Preglejmo nekoliko natančneje le-ta zemeljski potop, katerega je učakalo denašnje človeštvo in čigar nasledke je ogledovalo s svojimi očmi. Temu neutajnemu potopu nasproti stavimo potem prazgodovinski potop starega zakona. Okoliščine biblijskega potopa so se sicer po pravljičah mnogoterih ljudstev mnogo izpreminjevale, pa venderle še kaže ta potop nekaj prirodnih resnici tako podobnega obraza, da ni dvojiti, da pripovedi o nekdanjem starem potopu niso prazne sanje in puhlo vmišljenje, ampak da je v tistih starodavnih časih dogodil se resnično strašansko občni potop.

Z mladih nog je sicer prirodoznanstvo nekaj zaničljivo pogledovalo marsikatero z vero zvezane ljudske pravljice, tičoč se prirodnih prikazov, in je obrekovalo take pripovedi, da niso drugrega kot prazno vmišljenje. Dandenašnji pa so trezni preiskovalci prirodnih dogodbe dosegli že toliko mirne previdnosti, da opazovanje prostega ljudstva in njegovi spomini niso tako prazni in votli kot sanje, ampak da so dostikrat pravi posnetki resničnih dogodbe na zemlji, semtertja celó pripravnih pomočki prirodoznanskemu raziskavanju. — Strašanska je vender morala biti prigodba, zvezana s poginom toliko in toliko tisoč ljudi, da se je nje spomin mogel vtisniti tako globoko v ljudsko dušno življenje, da je mogel ohraniti se od starodavnih časov od ljudstva do ljudstva, od dežele do dežele do naših dnij, ker nam naznanja še vedno prirodno dogodbo tistih dnij, ko še nikdo prigodeb zapisati ni umel, ali priroda je zapisala človeški strah pred njenimi groznimi silami s tako ostrimi občutki v človeške prsi, da je človeku ostal spomin neizbrisen.

Občni potop naših dnij se je dogodil pred petimi leti na otocih Sundaških. — Med otoki: Sumatra, Java in Sebesi gleda iz mórja majhen neobljuden otok, Krakatau po imeni. Na otoku Krakatau je poprej stala črnošiva ognjebluvna gora ali vulkan, za katero se ni nikdo kaj zmenil. Zadnjih dvesto let je bilo vse tiho po tej gôri, kakor bi bil ugasnil vulkan; kar se meseca majnika 1883. l. oživil zopet njen vulkanski ogenj. Ker pa na otoku Krakatau ni bilo nič prebivalcev, ker stoji ta otok daleč od bližnjih obljudenih otokov in sicer tri milje od Sebesi in skoraj pet in pol milj od Sumatre in Jave, ni se nikdo bal kake nesreče od tega starega v življenje obujenega vulkana, posebno ker so prebivalci Sundaških otokov navajeni vedno strašecih prikaznij od zemeljskega ognja. Saj samó na otoku Java strmi kvišku sto v nekoliko pogašenih, v nekoliko ogenj blujočih vulkanov. Na Sundaških otokih in na bližnjih Filipinih in Molukih se

pa nahaja petdeset gorečih vulkanov, kateri vedno bobneč mečejo ogenj iz sebe; veliko več pa je še takih, ki so vedno pripravljeni za ognjene izmečke. V tem ko se primerno z drugimi strahovitimi vulkani ni nobeden pečal za bližnjo temno goro Krakatav, pripravljale so prvotne podzemeljske sile, stresujé po malem pobrežja in trdna tla, grozno usodo.

Ko je vulkan Krakatav jel meseca majnika bljuvati ogenj, izmetal je sčasoma veliko veliko poprej v svojem trebuhu raztopljenih rudnin in kamenja ali v podobi tekoče lave ali pa celó v podobi sežganega pepela, torej so se delale velike votline pod goro, kjer se je od izmetovanja izpraznilo veliko prostora. Čim votlejša je prihajala gora v podnožji, čim bolj je izbljuvanje objedalo pod mórje sezajoče gorske stene, tem slabejša so bila njegova tla. — Kar na jedenkrat se dné 10. avgusta 1883. l. okoli desete ure dopóludne pogreznejo pred težo naslonjenega morja gorske stene na morski stráni pod morje, kar se udère morje z vso močjo silne svoje teže v razbeljeno peč in brezдно po raztopljenih rudninah. Pri tej priči planejo neukročene silne moči ognja in morja nádse in dviguje se usodepolni pogubni bój njih elementov.

Kdo bi si mogel misliti prav grozovitost tega strahovitega in pokončujočega boja? Težko, kdor ga ni videl in ne slišal o pogubi tega boja. Malo trenutkov in že se je v razbeljeni votlini od raztopljenih rudnin razkrojila morska voda na svoji prvini: kislec in vodénec, katerih zmes dela najhujši razpóčni plin. — Mehurček, ki ga napolniš z zmesjo tega plina in užgeš v veliki sobi, razpoči se in udari tako močno na uhó, da te po glavi zabolí. — Razpok, kateri se je v tem usodopolnem trenutku izvil iz Krakatavskega brezdna, bil je tako silen, da se je grmenje njegovo slišalo po zemlji na okoli dalje kot se razširja na okrog vsa Evropa.

Vzemimo si v misli, da bi vulkan Krakatav stal na Dunaji in da bi se bil tamkaj razpočil, tedaj bi se njegovo grmenje ne slišalo samó po vseh evropskih deželah, ampak razlegalo bi se ne le od Atlantskega morja do Uralskega hribovja, temveč zadevalo bi tudi na Grönlandijo, na Novajo Zemljo in ónikraj Uralskega hribovja po obrežjih Aralskega jezera. Tudi bi se slišalo to grmenje celó pri Kaspiškem morji, pri iztoku reke Evfrata v Perzijsko morje in tudi na severnem konci takozvanega Rdečega morja in tjà čez večji del puščave Sahare, noter tjà ónikraj otoka Madeire. Nobeden družih vulkanov, kar jih vé zgodovina naštetí, pri izmetovanji ni zagnal tuljenja in grmenja svojega v tako daljne kraje.

In kakšna silna moč je gnala ta grom po zraku na vse kraje, spoznava se med drugimi prikazi iz tega, da je v Bataviji, dvajset milj od ognjenika Krakatava púh tega groma zdajci pogasil vse luči po mestu, katere so bili prižgali po dnevi, ker je ta dan solnce od črnih oblakov otemnelo in iz temnega nebá pepel na zemljo súl, kakor kadar sneg na debelo mête.

Krakatavov razpok je zračno odejo naše zemlje tako silno hipnil in tako mogočno valovje po zraku zagnal, da se je krog in krog zemlje podilo in po vseh deželah spoznalo v trepetanji živega srebra po barometrih. To zračno valovje je imelo toliko moči v sebi, da se ozračje ni moglo poprej pomiriti, predno ni valovje njegovo svoje moči izgubilo s tem, da je obhodilo večkrat zapóred pot krog in krog zemlje, akoravno je vedno pešalo od tega, da se je brusilo ob hribovje, ki ga je zadevalo na svoji poti.

Razpok Krakatavovega ognjišča se je dogodil p o d morjem ter je z vulkansko goro vred vzdignil dve tretjini otoka in Bog vé koliko morskih vodâ s seboj kvišku v meglene okrajine ozračja. Kdo pa bi mogel popisati, kdo izustiti strah in kar se v odprtem brezdnu zdaj godi! Morje od vseh stranij buhne noter, strašno vrè in kipí, kakor bi se mu svoje dno hotelo kvišku dvigniti in odpreti se do osrčja zemlje. Silovita je bitev protivnih valov, kateri se na tej stráni kvišku vzpenjajo, na óni pa nazaj v brezdno grmé. — Kar poznamo pevskega oduševljenja polnih obrazov silovitih pomorskih prekucij, ne prilega se tu nobeden bolj nego Homerjevi, ko prepeva v dvanajstem spevu prekrasne svoje »Odiseje« mornarjem pretéče nevarnosti imenitnih morskih vrtincev, znanih pod imenom »Skila in Karibda«, rekoč:

„Skila na desni grozí, na levi divja Karibda,
Gladno valove v prepád srkaje solnate morja.
Kadar izbluje, divjá kot kotel na silnimu ognju.
Kalna valí iz brezdna se zmes in kviško brizgaje,
Z belimi penami skal obojnih vrhe zagrne.
Kadar posrka poté valove solnate morja,
Kalna se zmes pogrezne v prepád, in strašno v okrogu
Grom po skalovju doní, globoko zine krníca
Blata črna in muž, in bleða groza jih prime.“

Nekaj jednaki obraz se nahaja pri Schillerji v spevu o »vodotopu«, katerega odlomek, kakor zgoranji po prevodu Jovana Vesela-Koseskega tu pristavljamo:

„In ker se vstopi na skalén kraj,
In gleda v strašan vodovrát,
Karibda tuleča drví nazaj,
Valove pogoltujene gladno v prepád,

In kakor bi v dalnim oblaku gromelo,
Jih bluže rjovevši peneče žrelo.

Valí se in hrka in vrè in kipí,
Kot vode in plamena hlap,
Do neba brizgaje se megla kadi,
Neskončno pritiska za slapom slap,
Ne dá se izprazniti strašno točilo,
Bi mislil, de morje bo morje rodilo.

Naposlej premeni se divja oblast,
In črno med stenami pen
Odprè v globočino orjaška se past,
Razor neizmeren ko brezden peklen,
In kakor sè snegam pokriti bregovi
Gromijo v krnico bijoči valovi.“

Do bro se še v mislih ozrimo nazaj na to grozno prigodbo. Titanu podoben je vulkan, ko je sam sebe končal, zagnal je strašne slape morske vodé in poleg še več kot polovico otoka iz tál proti nebu gori v megle! Zemlja v meglah! Komu je to podobno? Ali ni na videz, kakor da je priroda izgubila oblast svoje teže, svojega natezanja in padanja svojega na tla? V tem, ko se je vzdignil ognjeník s toliko vodé in zemlje v megle, zagnalo se je bližnje morje s tako silo v izprazneno brezno vulkanovo, da je od moči pritókov in neukročenega ognja vzdignilo se hribovju podobno morsko valovje, katero je nasičeno silovitega gibanja in prisiljeno od teže vodá se zagnalo na vse kraje okoli in planilo tjá po primorskih obrežjih bližnjih otokov. Manjše otoke kakor n. pr. Sebesijo, je to valovje popolnoma oblilo, kakor da jih je bila sila pogreznila pod morje in je pokončalo na teh otokih do malega vse, kar je bilo na njih tleh živega. To ni bila samó povódenj, bil je za te kraje občni potop.

Valovje tega potopa se je še na Javi v mestu Anjerji, nad šest in pol milj daleč stráni od Krakatava na zahodni stráni Jave, vzdigovalo še nad 35 metrov visoko ter se je udrlo neizrečno hitro po suhem na okrog in je pokončalo v kratkih trenutkih vse, razsulo in razneslo človeška stanišča kakor pesek po tleh! Zopet in zopet je planilo razuzdano morsko valovje daleč po otoku s takšno silo, da je celó zavračevalo pred seboj vode in reke na otoku v deželo nazaj proti njihovim izviro! Nastopila je gosta tema, skrilo se je solnce šestintrideset ur dolgo za pepelnatimi oblaki. Kar ljudij ni potonilo pod tem potopom, strašila jih je huda ura s polivi, z grmenjem, z vročim pepelnatim dežjem in s potresom, kakor bi vse prirodne prikazni oznanjale sodni dan.

„Sličnega hrupa napad valovja po bregih ne tuli,
 Ker zadrvi ga vihar pomorski naviš iz globine;
 Huje ne drska šumot požara v soteski smerečja,
 Ker se gošava zažgè in burja viharo zapiha;
 Tudi ne hruši orkan jesenski, hrastovja po vejah
 Sličnega šuma okrog, nar silniši, kar se zažene.“

Ilijade 14. spev Homer.

Strahôte te prikazni se ne dadó ni izgovoriti ni narisati; kdor jih doživel ni, ne more jih umeti in še celó misliti ne, akoravno bi ves zamaknen prebiral jednake občutke v »visoki pesmi« Koseskega, ki pravi

„Kaj treptaš, ko grom podnožje strese,
 Piš divjá, neviht grozí vihar,
 Vraštvo vrè, končane snage zdé se,
 Ter pravic nikomur več ni mar?“

Kaj drhtiš, hudobe ker zarotno
 Krog in krog pogin al kvar grozé?
 Bog bedí, med nami ni samotno,
 On za nas in naše stiske vé.“

Tako strašno razdejanje se je rodilo v malo ali celó nič ne uvaževani temni gori Krakatavu, ko se je goreča v morje pogreznila. Koliko hujša bi morala biti razdrtija in povódenj, ko bi tekom tisoč in tisoč let podzemeljski ogenj in izbluvi kakih deset ali dvajset ognjenikov na Javi na priliko, tako izpodjedli bili njih podnožja, da bi se vseh deset ali dvajset gorečih gorá na jeden hip v morje potopilo! Mogoče je gotovo, da bi se bilo kdaj več dejavnih ogajenikov zajedno pogreznilo pod morje, kar se je morebiti takrat zgodilo, ko se je zgodil biblijski takozvani vesoljni potop.

Poročajo pa tudi starodavni azijatski spomini o tako silovitih vrtinčnih prikazih po zraku in po morji, da bi bila od hudournih vrtincev utegnila napraviti se povódenj starega zakona.

Ako se ozremo na dogodbe novejših časov, pozvemo, da se je v Aziji l. 1737. 12. dné oktobra vzdignil tako silen vrtinec, da je tok reke Ganga obrnil nazaj in reko še nad 14 metrov od navadnega toka zagnal kvišku! Tedaj je nastopila popláv Gangovih vodá tako široko okoli po suhem, da bi bilo neki v jedni sámi noči še nad 3000 ljudij utonilo. — Ali ni taka povódenj tudi precéj podobna občnemu potopu?

O starodavnem potopu, kateri se menda ujema z vesoljnim biblijskim potopom, vedó tudi kineške pripovedi kaj povedati, rekoč: »Ko je vélika povódenj se vzdignila proti nebu, ko je voda po gričih hitela kvišku in objemala hribovje, takrat so grozno mrla prestrašena ljudstva.«

Neumevno je zdaj še preiskovalcem prazgodovinskih dogodov in ljudskih pripovedij, kako so prišle tudi nekatera južno-amerikanska ljudstva do enakoglasne pripovedi o vesoljnem potopu. Ali so doživela v starodavnosti že precèj omikana ljudstva v Peruvu, po imeni Inkas posebni svoj potop ali so pa doživela združena še z azijskimi ljudstvi skupno z Asirci jedini biblijski potop; — ali so stale njih dežele v tistih davnih časih še v kaki zvezi med seboj — kdo to vé?

Kakor menijo geologi, dogodil se je potop starega testamenta ob spodnjem Evfratu, kjer je pokončljiva povódenj potopila na široko mesopotamske ravnine. Vzrok temu potopu je menda bil močni potres, izvirajoč iz rokava Perzijskega mórja, in mogoče se tudi dozdeva, da je med potresom prihrul vrtinec iz Perzijskega mórja od južne strani proti Evfratovim vodam. — Poročila družih ljudstev ne dopuščajo misliti, da bi bila sezala ta povódenj nad spodnji del Evfrata in Tigra in celó ne, da bi se bila potopila vsa suha zemlja vsega svetá.

Ko je voda zarad te ali óne sile iz Perzijskega mórja nastopila po nižjih ravninah Evfratovih, naredil je ladjo za rešitev svoje rodovine skrbni bogaboječi Hafis-Adra, kakor imenujejo asirske pripovedi (ohranjene s klinastimi črkami) našega Noeta. Čutèč, da se zemlja ne more pomiriti in da vodé vedno više nastopajo po Evfratovih ravninah, vzel je svojce z živalmi in živežem vred, kar se je dalo spraviti v ladjo. V pravem času je preskrbel rešitev sorodovini, predno se je odprla zemlja in iz širokih razpok izbljuvala vodó v tem, ko je strašna nevihta s ploho in hudournimi vrtinci nalila toliko vodá, da je povódenj zalila čez in čez vse Evfratove doline. — Ali so te vodé same vzdignile Noetovo ladjo, ali je tudi planilo morje kakor pri Krakavskem potopu čez primorske okrajine po Evfratovih okolicah, tega ne omenja nobena povest. Toda od mórja in nasproti Evfratovi reki in njenemu toku so pritekale te vodé bodi si od gole nevihte, bodi si od morskega naliva, ker vzdignile so Noetovo barko in jo nesle od mórja proti notranjemu svetu ter jo zanesle na bregovje tistega hribovja, katero na séver mejí Tigríške doline.

Asirska povest o starem občnem potopu je po vsem svojem obrazu tako podobna »vesoljnemu« potopu starega zakóna, da ni dvojiti, da se ozirata obe povesti na jedino prigodbo. Videti pa je, kakor bi bila asirska s klinastimi črkami govoreča pripoved starejša od svetopisemske, ker se bolje prilega prirodnim prikaznim. Asirski bogovi niso tako neusmiljeni kakor židovski bog, da bi pretili končati vse človeštvo, ampak asirski bogovi niso namerjali s tem potopom

pokončati družega nego staro pregrešno mesto Suzipak. Asirski Noe Hafis-Adra ni tesar ladje svoje za družega kot za rodovino svojo in za svoje živali, biblijski Noe je pa gradil ladjo za vse ljudi in za vse živali na zemlji. Biblijski propovedovalec pravi, da je deževalo nepretrgoma štirideset dnij in da je voda stala še stoinpetdeset dnij petnajst lehtij visoko nad najvišjimi hribi in tako počasi odtekala, da je minilo deset mesecev v tem. Po asirski povesti ne traja povódenj z vso nevihto vred dalje kot šest dnij in sedem nočij. —

Obe pripovedi pa pripovedujeta, da je Noe, ko se je voda nekaj odtekla, izposlal ptiče na ogled, ali je odtekla že voda do suhega, in pri obeh se pokaže mávrca na nebu v znamenje, da je konec vsega hudega.

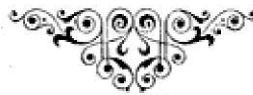
Asirska pripoved pa tudi omenja pravi vzrok potopa z besedami: »Podzemeljski duhovi pretresajo zemljo s svojo močjo ter privale vodéne valove iz globočin.« — Pravi pa tudi biblijska povest, da so se odprli štepíhi globočin. Tedaj naznanja asirska povest, kakor biblijska, prirodno prikazen, katera prihaja navadno v družbi z močnimi zemeljskimi potresi, prikazen namreč, da se od potresov razpokajo trdna tla in da stopijo iz teh razpók vodé na dan.

Asirska povest pa še natančneje dokazuje pravcati vzrok potresa in povódnji tako očitno, da se lahko spoznava, da hoče naznaniti izbljuv vulkanski, ko pravi:

»Od juga sem se je vzdignila proti nebu ognjena zmija. Vse je pokončala. Dan se je izpremenil v noč. Zvezde so pogasnile. Nebó krog živalskega pasú je zagrinjala zmija s strašnim svojim repóm; samó solnce in luna sta se videla na nebu. Vroča voda kot krop je lila iz neba, da je usehnilo drevje do korenín. Med pogostim bliskanjem so padale deževne kaplje, debele kakor človeška glava. Vodé so pokrivalo zemljo više nego do vrha glave stoječega možá. Ko je že bój zmije trajal devetdeset dnij in devetdeset nočij, uničil se je sovražnik zemlje. Nastopil je strašansk piš, odtekla se je voda in pogreznila se je zmija v globočine zemlje.«

Sicer olepšana z živimi orijentalškimi obrazy, vender le-ta asirska pripoved dokazuje precèj natančno opazovanje, ker še zveze prikaznij zemeljskega potresa in ónih prikaznij na nebu ne pozabi. Goreča zmija na južni stráni je ognjebljuvni vulkan, iz katerega se ogenj vzdiguje v podobi rdečega repa v zračne višave ter zakriva veliko nebá. Vulkanski dim in pepel zatemní dnevno svetlobo ter izpreminja dan v noč; samó solnce in luna sta se časih pokazala kakor iz pre-

trganih meglâ skozi dimnato in pepelnato temoto na nebu. Povest pa tudi ne pozabi povedati, da se je usúl vroč dež, kakeršen se resnično pridružuje velikim vulkanskim izmečkom. Potem narastajo vodé in se vzdigujejo po suhem; piš šari in tuli po okolicah; napó-sled pa se pogrezne zmiya v globočine zemlje ali z drugimi besedami: ognjenik se podere váse, kakor se je pogreznil Krakatav. Čas, v katerem se je dovršila ta prigodba, znaša devetdeset dnij, še malo toliko kot ga je Krakatavska prekucija potrebovala od majnika meseca do konca avgusta. Ker pri tem asirskem potopu vodé niso stopile više nego do vrha glave stoječčega možá, niso posebno visoko oblile okraja in Asircem tá povódenj sama na sebi ni delala toliko strahú kakor druge zgoraj omenjene, ljudem neumljive ali po njih mislih usodopolne prikazni.

Misli.

1.

Ne stavi predaleč si cilja,
Korak naj bo nogi priméren;
Dovòlj je potreba ozbilja,
Da svoji dolžnosti si véren.

2.

Kogar dar le jedenkrat
Pošegétal je po dláni,
Človek takšen silno rad
Delu že se brani.

3.

Tistega čestokrat človek sovraží,
Ki je bil priča njegovi blamaži.

4.

Ravni pot najboljši pot,
A vselej ne in ne povsod.

5.

Debélo ljubi tá,
In óni ténko,
Ta sládko rad imá,
Spet drugi grénko;
A kdor bi obóje nam zblódil,
Težkó bi pač kómu ugódil.

6.

Ljudska govorica
Ni vselej resnica;
Čestokrat pa je,
Četudi vsékdar ne.

Y.

